

Gruppfarmning.

Ur tidskriften Lantmannahem saxes vi följande även för canadensiska förhållanden lämpade sakrika artiklar. — RED.

Inom vissa områden av amerikanskt jordbruk har en kraftig tendens till stordrift gjort sig gällande. Denna tendens är emellertid inte genomgående. Det är egentligen inom visst för spannmålsodling särskilt gynnsamma distrikt som den nått någon större betydelse. I andra trakter tycks produktionen i stor skala inte ha samma möjligheter. Emellertid ha även i de trakter, där småbruk är den gängse produktionsformen, vissa tendenser till stordrift gjort sig gällande, fast av annan typ än på de stora veteslätterna i väster. Stordriften uppträder i den formen, att massor av gårdar sammanförts under samma ägare, men arrenderas ut till skillnad mot på de stora vetefarmerna, som drivas helt och hållet utan arrendatorer. Det arrendesystem som tillämpas är emellertid inte det gamla vanliga utan ett, som anses medföra större fördelar.

Anledningen till att så många gårdar kommit under samma ägare är framförallt den jordbrukskris, som följde efter den stora expansionen under världskriget. Massor av gårdar måste överge sina gårdar, emedan de ej längre kunde betala sina skuldränor. Följden blev, att banker, försäkringsbolag och andra, som lämnat in teckningslån på jorden, blevo ägare av väldiga arealer. Några av dem fingo överta tusentals gårdar. De stodo därmed inför ett besvärligt problem. För att få någon inkomst av de gårdar de ofrivilligt blivit ägare till måste de driva dem, och då de voro utan erfarenhet på området, var detta allt annat än lätt. Att få tillfredsställande arrendatorer visade sig möta många svårigheter och att sköta gårdarna med lejd arbetskraft betalade sig naturligtvis i regel inte. Det var därför man anställde försök med ett system, som dessförinnan inte spelat någon större roll men sedermera blivit ganska vanligt i U. S. A.

Detta system består däri, att en man med ledarförmåga och såväl praktisk som teoretisk lantbruksutbildning sättes som ledare (manager) för ett stort antal gårdar och får bestämma, hur varje gård skall skötas. De olika gårdarna drivas av arrendatorer, men dessa få ej fria händer att bruka sina gårdar utan måste rätta sig efter ledarens anvisningar. Han bestämmer om en gård skall användas för boskapsskötsel eller spannmålsodling, vilka områden som skola besås med det ena eller andra sädesslaget o.s.v. Genom sin bättre utbildning har han givetvis bättre förut-

sättningar än genomsnittsfarmaren att bedöma, hur jorden fördelaktigast kan utnyttjas och vilken verksamhet som under gällande prisläge ställer sig mest lönande. En nybliven ledare första uppgift blir alltså att företa en verklig generalinventering av sitt område, av jordens beskaffenhet, av sättningsmöjligheter m. m. för att med ledning därav träffa sina dispositioner.

Ledarens övervakning av sina arrendatorer varierar från fall till fall. Där han har många gårdar att hålla uppsikt över, finner han ofta inte mer än att dra upp huvudlinjerna för varje gårds skötsel och avlägga ett eller två besök om året. I andra fall besöker han däremot arrendatorerna en eller ett par gånger i veckan. Även där kontrollen är nog, bli arrendatorerna dock relativt mycket självständiga i sitt arbete och inta en helt annan ställning än vanliga lantarbetare. Men de måste absolut rätta sig efter de givna anvisningarna, annars bli de snart ersatta med andra. De anställas stundom mot en kontant arrendesumma men arbeta i allmänhet under något slags vinstandelssystem. En vanlig form är, att arrendatorn består maskiner och hästar, deltar med hälften i utgifterna för utsäde, kreatursfoder m.m. och får hälften vid försäljningen av spannmål samt levande och döda djur.

En fördel med detta system, som vanligen kallas ledarefarmning (manager farming) eller gruppfarmning, är, att det ställer sakkunnskap till den enskilde farmarens förfogande. Allteftersom vetenskapliga metoder mer och mer vunnit tillämpning inom jordbruket, har det blivit mycket mera komplicerat än fördom. Det fordrar kunskaper, som det ofta nog är svårt för genomsnittsfarmaren att förvärva. Som arrendator under en duglig ledare har han emellertid tillgång till sådana kunskaper, och han får bättre garanti för att hans arbetskraft och jord användas på ekonomiskt fördelaktigast sätt. Genom gruppfarmning kan även stora vinster uppnås vid inköp och försäljning. Ibland få arrendatorerna själva sköta detta, men ofta omhänderhas det av ledaren, som naturligtvis genom att både köpa och sälja i stor skala kan erhålla bättre priser och varor. I ett fall har t. ex. en grupp boskapsfarmare lyckats alldeles utmärkt, tack vare att ledaren var en mycket framstående expert på kreatur och verkställde alla inköpen därav för sina arrendatorer.

Den enligt många uppfattning största fördelen med gruppfarmning är emellertid, att den lämnat stora organisatoriska begåvningar tillfälle att göra sig gällande även inom jordbruket. Förut har

detta genom sina smärre möjligheter icke utövat någon vidare lockelse på män av denna typ, utan de ha dragits till industrien och handeln. Men tack vare gruppfarmningen finns det nu inom jordbruket nästan lika stort spelrum för ett organisationsgeni som på något annat område. Det är nämligen alldeles ofantliga områden, som vissa av farmledarna få att övervaka. En av dem har hand om 643 gårdar. Detta är visserligen rekordet, men även betydligt mindre områden kunna ju bjuda en duglig man ett värdigt arbetsfält. Man hoppas därför, att även jordbruket tack vare gruppfarmningen skall få sin Ford och Rockefeller, som kunna organisera dess produktion och försäljning på ett mera rationellt sätt.

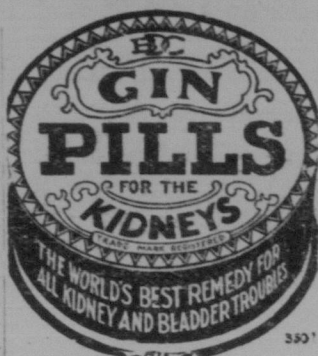
Erfarenheterna med gruppfarmning ha i allmänhet varit mycket gynnsamma och bidragit till systemets utbredning. Det är inte längre endast banker och försäkringsbolag, som begagnat sig av det. T. ex. många fabriker för konservering av frukt och grönsaker, vilka själva odla råvaror för sin fabrikation, tillämpa det i stor utsträckning. Flera aktiebolag ha vidare bildats, vilkas enda verksamhet är att idka gruppfarmning. På det hela taget ha de varit framgångsrika. De tillämpa i allmänhet den principen att inte specialisera sig på en enda artikel och att ha sina gårdar förlagda till flera olika delar av landet. Därigenom fördela de sina risker, så att de inte ruineras genom en lokal missväxt eller starkt pristall på en vara.

En del av fördelarna med gruppfarmning kunna även uppnås på annat sätt. Det händer t. ex. stundom, att farmare slå sig ihop i en förening, som anställer en expert att gå medlemmarna tillhanda med råd. En sådan förening uppträder ibland som en enhet även vid inköp, försäljningar m. m. Enskilda farmare kunna vidare bli delaktiga av sakkunnigas hjälp genom att anlita något av de affärsföretag, vilka mot avgift stå till tjänst som rådgivare. Dylika företag ha blivit flitigt anlitade under de senaste åren.

Vid gruppfarmningen äro som sagt mycket stora förhoppningar knutna. Man hoppas, att den skall leda till effektivare produktion och billigare framställningskostnader och på den vägen bidra till att göra slut på jordbrukarnas svårigheter att under rådande låga priser få debet o. kredit att gå ihop. Av jordbrukarna själva ses detta slags farmning med betydligt bildare ögon än de kolossala vetefarmerna. Gruppfarmningen leder nämligen till en sådan revolution av jordbruksförhållandena som dessa. Den bygger på och bibehåller den gamla farmen och skänker åt denna flera av stordriftens fördelar. Jättefarmerna däremot driva bort småfarmarna och avfolka hela trakter, förintande hela byar och t. o. m. små städer.

Mineralämnenas inverkan på fodret.

Det är en gammal erfarenhet, att fodret från lerjordar,

REUMATISM

försakas av klena njurar, som ej förmå avlägsna urinsyran från kroppen. Gin Pills bota dessa plågor genom att neutralisera syran och återställa njurarnas normala funktioner — 50c. per ask å alla apotek.

framför allt från kalkrika sådana, har större näringsvärde än foder, odlat på sura och lättare jordar. Vid nyligen utförda undersökningar i Finland angående orsakerna till att sura jordar lämna ett "svagare" foder har man funnit, att jordarnas allmänna kulturtillstånd och näringsinnehåll har visat sig kunna i hög grad påverka det hemmavodlade fodrets innehåll av mineralämnen. Särskilt har växternas procentuella halt av fosforsyra och kalk (d.v.s. de mineral som ha störst betydelse som närsalter för våra husdjur) starkt nedgått vid stigande surhetsgrad hos jordar.

Även i England har man gjort liknande undersökningar, varvid man funnit, att fodrets gödningsförmåga var starkt varierande på olika delar av samma betesmark. Om dessa undersökningar säger en referent i Tidskrift för Finlands svenska lantmän bl. a.: "På en del områden (av betesmarken) fetmade djuren, på andra däremot icke. Vid en ingående analys av foder från olika områden kunde ingen skillnad iakttagas i fråga om kolhydrat- och ägvtämängderna. Vid analys av askan fann man däremot att det foder, som verkade gödande, innehöll väsentligt mera kalk och fosforsyra än det foder, som icke hade nämnvärd gödningsförmåga. Även vid andra undersökningar har man i England varit i tillfälle att konstatera, huru som kalk- o. fosforsyrehalten utövar en stark inverkan på fodrets gödningsförmåga."

Genom att tillföra kalk och fosforsyra till jordar, som äro i behov av dessa mineralämnen, vinner man sålunda icke blott större skördar utan också ett "kraftigare" foder, varigenom man kan göra sig mera oberoende av foderbensmjöl o. d.

Klemighet är till skada.

Många människor anse det vara höjden av levnadsklohet att undvika alla farligheter och leva ytterst försiktiga. De våga ej ta några risker. De låta självbevarelsedriften till den grad behärska sig, att de ängsligt dra sig undan allt, som ej är riktigt fast och säkert. Sina barn fostra de enligt samma princip. Allt, vad som kan fresta dem eller möjligen bli dem till skada, röja de ur vägen för dem. Ängsligt kringgå de dem med sina

omsorger, och fingo de sin vilja fram, satte de dem i glasskåp för att freda dem mot livets farligheter.

Ett dylikt bortklämmande både av sig själv och de unga hindrar dem från att verkligen få uppleva livet just sådant det är: härligt, härligt, men farligt, farligt! Är det ej osäkerheten, risken att falla, som gör skidloppningen till en så härlig idrott? Tag bort all risk och — njutningen är också borta! Endast viljan till att ta risken låter oss uppleva den verkliga frihetens mysterium: balanseringen av farra och självbevarelse. De, som blott fika efter trygghet och riskfrihet i livet, få i sin feghet inför livet ständigt känna sig tyngda av livets bojor. Blott viljan att ta risker ger oss i farans stund den spänthet och sinnesnärvaro, som gör oss till fria herrar även i de farligaste situationer. När själens krafter måste spännas ända till det yttersta, uppleva vi som bäst livets härliga tjusning just som en brokig kedja av riskabla äventyr.

Göteborgsbanken har köpt Berns salonger.

Sthlm, 14 nov. — Göteborgsbanken har inköpt Berns salonger för 2,4 miljoner kronor. Restaurantrörelsen skall fortgå som hittills.

Oscar Bergström död.

Stockholm, 14 nov. — Operasångaren Oscar Bergström avled i Stockholm på lördagsmiddagen i en ålder av 57 år. Han var född i Stockholm 1874 och debuterade vid Operan som Lothario i "Mignon" 1896. 1897—99 var han engagerad vid Operan samt från 1899 till 1912 och tidvis efter 1917 var han engagerad vid Ranfts operettsällskap. Han har rönt mycket uppskattning för sin välklingande basbaryton och har som romansångare gjort vidsträckt konsertresor bl. a. till U. S. A. 1915.

En berömvärd medicin.

Fru Napoleon Ray i Birchton, Que., skriver: "Dr. Peters Kurko är ett läkemedel, som ej kan för högt berömmas. En halv flaska av denna medicin var tillräckligt för att återställa min aptit och reglera min avföring." Detta välkända läkemedel ökar magsaftens och verkar välgörande på avföringsprocessen. Det borde finnas i varje medicinskåp. Det distribueras icke av läkare eller partihandlare utan tillhandahålles direkt av Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Levereras tullfritt i Canada.

Dr. Thomas Electric Oil för människor SEDAN 60 AR DET POPULÄRA MEDLET FÖR FORKYLNING, VRICKNING, SAR, SKAVSAR, LAM RYGG, ETC. Få den äkta. HOSTA, PRIS 35c.